

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

לה.

עין משפט
נר מצוה

כא מיי פ"ז מה' כלי
המקדש הלכה יז סנה
עשן קמט:

תורה אור השלם

1. ויתפררו לו ויאמרו
2. ויהי קבל אל היעם
3. ויציאו דבת הארץ
4. ושם ראינו את
5. וישאל כל העדה
6. ויאמרו כל העדה
7. ויהיו פצלות הבהנים
8. ויהי דבת הארץ
9. ויהי דבת הארץ
10. ויהי דבת הארץ
11. ויהי דבת הארץ
12. ויהי דבת הארץ
13. ויהי דבת הארץ
14. ויהי דבת הארץ
15. ויהי דבת הארץ
16. ויהי דבת הארץ

וילכו ויצאו. לא גרסינן וכתבין ^(א) [אלא] וילכו יתירא הוא כיון דכתיב
^(ט) [ולעיל] וישונו לא היה ליה למיימר אלא ויצאו אל משה וגו': מקיש
הליכאן. שהלכו לתור לביאתן: אף הליכאן בעצמו רעה. שמתחילה
להוציא דבה נתכוונו: אינו מסקייהו. שמחוקין אותן השומעין כדלפין
לפיכך אומר דבר אמת תחילה כדי
שיאמינו. ואף מרגלים לכך פתחו בשבט
הארץ תחילה: ויהי. שמתקן: אל
משה. דכדברים שהתחיל לדבר במשה
והיו סדורים שגזנתו רוצה ללפרי:
שהסיתים דבריים. כדמפרש ואולי:
דחוייה. כלל ליהושע שרצה לדבר
ושימקוהו בנימיה ואמר לו רשע
הקטוע ידבר מי שרשעו קטוע שאין
לו בניס לטוב חלק בדרך הוא ידבר
צפנינו: והסמין לי משמתקן אומי:
ענה נעלה. אף לשמים אס יזוה
עליו: ממונו. מן הקמיה: אל סקרי
לא גרס שאין הפרש קרייה בין ממנו
הנאמר על יחיד שנדברים עליו
למנו של רבים שאומרים על עממן:
אינו יכול להוציא כלי. אס הפקידס
על נעלה הכיה. ארון העולם:
אני חשכיה לטובה. שהאלימה זה
להס כאלולת יושביה שמתים בה
תירה: שכיב אוב. שלל טגין
זכותו עליהס. והיינו דקאמר כלל
סר כלס מעליהס: ה"ג ולא היה כי
הו מברי אביו סוסי ארזי הו
מברי. ולא היו שקריים בזאת (ולא
היו נראים בהן שקריים) דלניהו
שמעיהו לאמוריים שקרין אותן
תנאים דהו סמוריים מצדין אס
אזליהס כשחזין מן הקבר כדלפין
לעיל דכל היכא דמטו שכיב חשיבא
מנייהו ומצדין לאכל סעודה לנחמו
ומי ארזי הו מברי להו: ודחוייהס.
הס ויחיים לעמוד לפניהס סלקי
יתבי צאליני: וזרקוס לפני מעלה.
ש"ד לרגום אותם (וקאן נמי
אכבוד ה'): כמגפה. מדלף קריין
כמגפה משמע צנזרות ורשיה
להס כמדה כנגד מדה: נאסכרה
מסו. שהיא צאה על לשון הרע
כדלמרינן צממה מדליקין (שגמ דף
נ:): ויון שעלה כו'. מיפא דכרייהס
לפריס מרגלים הכל: שני המיס
באבנים וכתבי ^(ב) וכבוד ה' נראה באהל מועד אמר רבי חייא בר אבא מלמד שנמלו אבנים וזרקום כלפי
מעלה ^(ג) וימותו האנשים מוציא דבת הארץ רעה במגפה אמר רבי שמעון בן לקיש שמתו מיתה משונה.
אמר רבי חנינא בר פפא דרש ר' שילא איש כפר תמרתא מלמד שנשתרבו
לשונם ונפל על טיבורם והיו תולעים יוצאות מלשונם ונכנסות בטיבורם
ומטיבורם ונכנסות בלשונם ורב נחמן בר יצחק אמר באסכרה מתו: וכיון
שעלה האחרון שבישראל מן הירדן חזרו מים למקומן שנאמר ^(ד) ויהי בעלות הכהנים נושאי ארון ברית ה'
מתוך הירדן נתקו כפות רגלי הכהנים אל החרבה וישונו מי הירדן למקומם וילכו כתמול שלשום כל
גדותיו נמצא ארון ונושאו וכהנים מצד אחד וישראל מצד אחד נשא ארון את נושאו ועבר שנאמר ^(ה) ויהי
כאשר תם כל העם לעבור וכהנים מצד אחד וישראל מצד אחד נשא ארון את נושאו ועבר שנאמר ^(ו) ויהי
עד גרון כידון וישלח עווא את ידו לאחוז את הארון אמר לו הקב"ה עווא נושאו נשא עצמו לא כל שכן
^(ז) ויחור אף ה' בעווא ויכהו שם על השל וגו' רבי יוחנן ור"א חד אמר על עסקי שלו וחד אמר שעשה צרכיו
בפני וימת שם עם ארון האלהים א"ר יוחנן עווא בא לעוה"ב שנאמר עם ארון האלהים מה ארון לעולם
קיים אף עווא בא לעוה"ב ^(ח) ויחור לדוד על אשר פרץ ה' פרץ בעווא אף דרש רבא מפני מה נענש דוד מפני
מעתה כל היכא דכתיב ויחור ה"ג התם כתיב אף הכא לא כתיב אף דרש רבא מפני מה נענש דוד מפני
שקרא לדברי תורה ^(ט) ומירות שנאמר ^(י) ומירות היו לי חוקך בבית מגורי אמר לו הקב"ה ד"ת שכתוב בהן
^(יא) התעייף עיניך בו ואינינו אתה קורא אותן ומירות הרני מכשילך בדבר שאפילו תינקות של בית רבן יודעין
אותן ^(יב) דכתיב ^(יג) ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש וגו' ואיזה אתיה בעגלתא ^(יד) ויך באנשי בית שמש כי ראו
בארון משום דראו ויך (אלהים) רבי אבהו ורבי אלעזר חד אמר קוצרין ומשתחיים היו וחד אמר מולי נמי אמור

למקום. שהכנים עמדו במקום עד שעברו כל העם וכשעברו
נתקו כפות רגלי הכהנים אל החרבה ונמשכו לאחוריהם פסיעה
אחת נמאלו כהנים מלד זה כו'. וא"ע דהוא קרא דויהי כאשר תם
כל העם לעבור קדים דמשמע דהאי נתקו רגלי הכהנים בעבר השני
כמיז לא היו הכי אלא אין מוקדם
ומאוחר דאי כסדרן כתיב הא נפקי
להו מן הירדן דכתיב ויעברו ארון ה'
והכהנים לפני העם והעם עליו וכיון
דלרון והכהנים עלו ועברו אחריהם
עד שצלו לפניהם הרי יצאו מן הירדן
ומאי מו דקאמר [יהושע ד] וילי יהושע
אם הכהנים לאמר עלו מן הירדן אלא
אין מוקדם ומאוחר והאי עלו מן
הירדן דקאמר להו הכי קאמר להו
סלקו רגליכם לאחוריהם ועודם בעבר
המזרחית וכתיב צמיה נתקו כפות
רגלי הכהנים אל החרבה וישונו מי
הירדן אל מקומם: נשא ארון אס
נושאו ועבר. והיינו קרא קמא
דכתיב ויהי כאשר תם כל העם לעבור
[ויעברו] ארון ה' וגו': על עסקי
שלו. שגגה שגג לאחור: צמיה
לרבי. ושל לשון כי ישל ויתך (דברים
כח) וצלייתה (ספ) דבר המוטל
מלמעלה למטה: הארון קיים לעולם.
שהרי נגנו כדלפין ציומא (דף נג):
שגמו יאשיהו: חרבה. עוגה שאופין
על פני הגמלים: נענש דוד. שמת
עווא על ידו: ומירות היו לי חוקך
צנים מגורי. כשהיינו צורח מפני
אויבי וגורר מפניהם הייתי משמעע
בחוץ וכו' ותימרותי משמעעני:
הסעייף. לשון [כסוף] וכפלת מתרגמין
ומיעוף (שמות כ) שאלס תכפיל עיניך
לסמוס עין כהסס הדעת מהסתכל
בהן מיד ואינוני: לא נתן. עגלות
משה לבני קהת לפי שיש עליהם לפאת
ככתף כי לא היו ממונים אלא על
דבר קדשת הארון והסולקן [והמורה]
מנא הוה ידעי ולא היא כי הוה מברי אבילי
תותי ארזי הוה מברי וכי חזינהו סלקו יתבי
באיולי שמעי דקאמרי קחזינו אינשי דדמו
לקבצי באיולי ^(ט) ותשא כל העדה ויתנו את
קולם ויבכו ^(י) אמר רבה אמר רבי יוחנן אותו
^(יא) היום [ערב] תשעה באב היה אמר הקב"ה
הן בכו בכיה של חנם ואני אקבע להם
בכיה לדורות ויאמרו כל העדה לרגום אותם
באבנים וכתבי ^(ב) וכבוד ה' נראה באהל מועד אמר רבי חייא בר אבא מלמד שנמלו אבנים וזרקום כלפי
מעלה ^(ג) וימותו האנשים מוציא דבת הארץ רעה במגפה אמר רבי שמעון בן לקיש שמתו מיתה משונה.
אמר רבי חנינא בר פפא דרש ר' שילא איש כפר תמרתא מלמד שנשתרבו
לשונם ונפל על טיבורם והיו תולעים יוצאות מלשונם ונכנסות בטיבורם
ומטיבורם ונכנסות בלשונם ורב נחמן בר יצחק אמר באסכרה מתו: וכיון
שעלה האחרון שבישראל מן הירדן חזרו מים למקומן שנאמר ^(ד) ויהי בעלות הכהנים נושאי ארון ברית ה'
מתוך הירדן נתקו כפות רגלי הכהנים אל החרבה וישונו מי הירדן למקומם וילכו כתמול שלשום כל
גדותיו נמצא ארון ונושאו וכהנים מצד אחד וישראל מצד אחד נשא ארון את נושאו ועבר שנאמר ^(ה) ויהי
כאשר תם כל העם לעבור וכהנים מצד אחד וישראל מצד אחד נשא ארון את נושאו ועבר שנאמר ^(ו) ויהי
עד גרון כידון וישלח עווא את ידו לאחוז את הארון אמר לו הקב"ה עווא נושאו נשא עצמו לא כל שכן
^(ז) ויחור אף ה' בעווא ויכהו שם על השל וגו' רבי יוחנן ור"א חד אמר על עסקי שלו וחד אמר שעשה צרכיו
בפני וימת שם עם ארון האלהים א"ר יוחנן עווא בא לעוה"ב שנאמר עם ארון האלהים מה ארון לעולם
קיים אף עווא בא לעוה"ב ^(ח) ויחור לדוד על אשר פרץ ה' פרץ בעווא אף דרש רבא מפני מה נענש דוד מפני
מעתה כל היכא דכתיב ויחור ה"ג התם כתיב אף הכא לא כתיב אף דרש רבא מפני מה נענש דוד מפני
שקרא לדברי תורה ^(ט) ומירות שנאמר ^(י) ומירות היו לי חוקך בבית מגורי אמר לו הקב"ה ד"ת שכתוב בהן
^(יא) התעייף עיניך בו ואינינו אתה קורא אותן ומירות הרני מכשילך בדבר שאפילו תינקות של בית רבן יודעין
אותן ^(יב) דכתיב ^(יג) ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש וגו' ואיזה אתיה בעגלתא ^(יד) ויך באנשי בית שמש כי ראו
בארון משום דראו ויך (אלהים) רבי אבהו ורבי אלעזר חד אמר קוצרין ומשתחיים היו וחד אמר מולי נמי אמור

6) ס"א דחוייה ליהושע.
7) נפי לכו קרי ליה ריש
קטיעה לפי שקראו משה
יהושע ולומר רשע מה
קטוע לפי שהיו' אמת
קטיעה היא. ערך ערך רש
א. 3) א. 3) ונמחתי נני: ערכין
טו. 4) ד. 4) נ' פרשיי דהכס
ומס' ערכין טו: ד"ה אל
מקרי וכי וכן בשאלמות
לפא. 5) 6) נ' צ"ב טו:
1) 2) עכשית נני פתחין:
קרי: 3) ס"א הילה לל
ח) רש"י י"א אלא כתיב
ט) [נרש"י] 4) [נרש"י] אלא
בעל. 6) [נרש"י] 5) 6) נ"י
שלם. 8) [נרש"י].

גליון הש"ס

גמ' ומירות שנאמר וכו'.
ע"י עירובין י"ז ע"ב:
ונמהר"ש כמ"ח ס"א:

מוסף רש"י

בעל הבית. הקודש ברוך
הוא (מנחות נג: ערובין י"ח).
שמחו מיתה משונה.
כמותה מיתה הנהגה להם,
מדה כנגד מדה, הס תטאו
לנשון ושתמרנז גנוסין ט'
לך נלמך כמגפה ולא
כמגפה, חסו לפני ה',
כמותה האחיה להס על פי
מנחות וס' הקפ"ה שהס
מודד מדה כנגד מדה
(בבבבבבבבבב י"ז).

תוספות שאנין

לר נשיא אלהים אהה
בתוכנו: וילכו ויצאו. לי"ג
וכתיב [אלא] וילכו ויתירא
הוא כיון דכתיב וישונו אל
הה ליה למי: אלא ויצאו
אל משה: ראש קטיעה מי
שאין לו בניס ליטול חלק
בארץ הוא ידבר בפנינו:
אל תקרי ממנו לי"ג שאין
הפרש ממנו דחיד לממנו
דריבס ל"ה. וא"ז איוב כח
לפניה שלא טגין זכותו
עליהס. והיינו דאמר איוב
בימי משה היה הייני
דכתיב היש בה עין (אם)
[עין] זה איוב כלומר
העורנו חי ולמה נקרא עין
שהיה מגין עליהם בתוכנו
כעין: ה"ג ולא היא כי הו
מברי ואבלי. כי הו
אמוריים מברין מלאכל
אמורות סאליס כשחזרין
מן הקבר דאמר לעיל ככל
דוכתא דמטו שכיב חשיבא
מנייהו: כד זתנוה.
מרגלים והיו ריאים לעמוד
בפניהם סלקי יתבי
באלינות. לקמצי יתא
מברש מעשה כמתו של
ענה שהלכה לפדס אביה
ולקטה רמון מן האילין
וזרקה הקליפה והיה שם
אחד מן המרגלים ונכנס
בכוחה והיתה יראה פן
יבוא אביה בפדס ויראה
הקליפה ונטלה הקליפה
וזרקה חוץ מן הפדס ויצא
המרגל משם והלך לבי:
כמגפה. מלאכ כתיב
במגפה משמע כמיתה
מיזורת. ומשנת:
באסכרה. שהיא באה על
לשון הרע. וכיון שעלה
אחרון שבישראל כו'.
סיפה דבריי: דלעיל היא
אלא אייתי דתנא בה ומכאן
אתה מחשב לאשכול נקט
לפרשת מרגלי הכא ואחר
כך חזר לדבריו: נמצא
ארון ונושאו וכהנים מצד
אחד כו'. דאציג דההוא קרא דויהי כאשר תם כל העם וזרקום כלפי
וכהנים אחריהם עד שבא לפנייהם הרי יצאו להם מן הירדן ומאי תו דקאמר ויצו יהושע את הכהנים לומר עלו מן הירדן לאמר להו ה"ק להו סלקו רגליכם
לאחוריהם ועודם בעבר המזרחי וכתיב בתריה נתקו רגלי הכהנים אל החרבה וישונו מי הירדן למקומם: נשא ארון את נושאו ועבר והיינו קרא קמא דכתיב ויהי כאשר תם כל העם לעבור קדים דמשמע דהאי נתקו רגלי הכהנים בעבר השני
כמיז לא היו הכהנים אלא אין מוקדם ומאוחר בתורה והאי עלו מן הירדן דקאמר להו ה"ק להו סלקו רגליכם
לאחוריהם ועודם בעבר המזרחי וכתיב בתריה נתקו רגלי הכהנים אל החרבה וישונו מי הירדן למקומם: נשא ארון את נושאו ועבר והיינו קרא קמא דכתיב ויהי כאשר תם כל העם לעבור קדים דמשמע דהאי נתקו רגלי הכהנים בעבר השני
כמיז לא היו הכהנים אלא אין מוקדם ומאוחר בתורה והאי עלו מן הירדן דקאמר להו ה"ק להו סלקו רגליכם

(ה) נראה דכתיב לא היה אלא אן מוקדם ומאוחר בתורה דלי כסדרן כתיב הא נפקי וכו'.